

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов, 66
Tel. + 359 /73/ 8855 01, Fax: + 359 /73/ 8855 16

E-mail: info@swu.bg
<http://www.swu.bg>

Катедра “Туризм” Информационен пакет ECTS

Специалност Туризм

Магистърска програма: Иновации и предприемачество в туризма

Обучението е предназначено за завършили ОКС "професионален бакалавър по...." в професионално направление 3.9. Туризм.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата квалификационна характеристика отразява обхвата и нивото на професионалните знания и умения, които трябва да придобият завършилите магистърска степен по програма „Иновации и предприемачество в туризма”, както и областите на тяхната бъдеща професионална реализация.

Организацията на обучението по учебен план е съобразена с изискванията на съвременния пазар на труда и има за основна цел да подготви конкурентноспособни, висококвалифицирани специалисти в туристическата индустрия.

Обучението за придобиване на професионална квалификация по “Иновации и предприемачество в туризма” в образователно-квалификационна степен “Магистър” се осъществява в рамките на професионално направление 3.9 Туризм. Съобразено е със спецификата на туристическата индустрия и предизвикателствата пред предприемаческите инициативи в национален, регионален и международен план.

Завършилите магистърската програма по „Иновации и предприемачество в туризма” получават ключови знания, умения и управленски компетенции в практическото реализиране на различни предприемачески подходи. Фокусът е поставен върху усвояване на устойчиви бизнес модели и предприемаческо мислене, поведение и качества, способстващи реализацията на успешни предприемачески инициативи.

2. ЦЕЛ НА ПОДГОТОВКАТА:

Целта на обучението е да подготви специалисти за професионална изява в областта на предприемачеството, притежаващи иноваторски дух и инициативност.

Магистърската програма включва задължителна специализирана подготовка, избираеми и факултативни дисциплини, изучавани от обучаващите се. На тази база, има за задача да подготви висококвалифицирани, иновативни и конкурентноспособни специалисти в областта на предприемачеството, които да отговарят на технологичните промени и изисквания на бизнеса. За целите на обучението са привлечени и специалисти от практиката, които да предадат своя опит, умения и знания в подготовката на студентите.

В хода на обучението се възлагат практико-приложни проекти, които да допринесат за прилагане на придобитите знания и умения в практическа среда.

3. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

Знания

Магистърската програма по „ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ В ТУРИЗМА” предоставя знания за разбиране същността на предприемачеството, иновациите, и иновационните процеси в туризма. Завършилите магистърската програма притежават знания относно основните видове иновации в туристическата индустрия по отношение на конкретното и приложение и въздействието, което оказват върху промяната на потребителските навици. Те могат:

- да обясняват различните видове основни категории иновации;
- да обясняват и пресъздават основните функции на предприемаческата дейност в туризма;
- да изброяват и обясняват същността на отделните етапи в линейните, цикличните и обобщените иновационни процес;
- да обясняват същността на основните техники по генериране и подбор на иновационни идеи;
- да представят съдържанието, насочеността и предназначението на основните видове иновационни стратегии;
- да обясняват значението и приложното поле на управлението на риска в процесите на предприемаческата дейност и реализирането на иновационните проекти; генерирането и избора на иновационни идеи, планирането, организацията, контрола и мониторинга на иновационните процеси, както и мотивирането на персонала за тяхното провеждане;
- да познават процесите по предизвикване и управляване на промените в организацията, създаване на иновации и насочване на творческите и бизнес процесите

Умения

Завършилите магистърската програма притежават следните умения:

- Да реализират самостоятелна предприемаческа дейност (включително и функциите по цялостното управление, планиране, организация и контрол на собствен туристически бизнес), включително като формулират необходимите стратегически и оперативни цели и политики;
- Да имат способност за самостоятелно аналитично и критично мислене;
- Да генерират и/или да ръководят процеса по генериране и избор на идеи иновационни идеи, както самостоятелно, така и като ръководители на екипи;
- Да планират, организират и контролират бизнес процесите в техните организации;
- Отчитайки съответното ниво на риск да планират организират и осъществяват дейност по мониторинг и контрол на иновационните процеси/иновационните проекти;
- Да изработват маркетинг планове и маркетингови стратегии на бизнес организацията, в която работят или която ръководят;
- Да осъществяват самостоятелно или в екип или като ръководители на екип маркетингови проучвания и проучвания на мнението на потребителите;
- Да поддържат, следят и ако е необходимо да осъществяват изцяло бизнес кореспонденцията свързана с дейността на съответната бизнес организация в туризма;
- Да осъществяват и ако се наложи да ръководят изцяло процесите по набор, подбор, селекция и обучение на персонала в туристическото предприятие;
- Да съдействат, следят и контролират процесите по финансово и счетоводно управление туристическото предприятие, в което работят или което ръководят.
- Да прилагат наученото теоретично знание и споделен практически опит за решаване на проблеми на практиката.
- Да подготвят тематични анализи, диагностика на средата на организацията и на самата организация.
- Да формулират цели и стратегии, да изработват планове и да осъществяват различни видове контрол.
- Да осъществяват ефективна комуникация.
- Да планират и организират ефективно собствената си работа.
- Да могат да ползват разнообразни източници на информация и самостоятелно да работят с тях.

Компетентности

Характеристиките на компетентностите, които ще се усвояват са заложиени в съответствие с изискванията на Европейската квалификационна рамка (ЕКР), Националната квалификационна рамка (НКР) и Европейската система за трансфер на кредити (ECTS) в съответствие с ниво 7 от ЕКР, респективно ниво 7 от НКР. В своята съвкупност, завършилите, предлаганата магистърска програма следва да притежават следните компетенции:

- Да вземат самостоятелни решения относно основните стратегически цели на туристическото предприятие в което работят, включително по отношение на: избора на предлаганите туристически продукти и услуги; набора и подбора на персонала, целевите пазари и основните видове клиенти; цялостната иновационна политика, желаното и възможно качество на туристическите продукти и услуги и т.н.

- Да притежават капацитета за правилен и адекватен подбор на предлаганите туристически продукти и услуги спрямо потребностите и желанията на потребителите.

- Да притежава капацитет за свободно използване на чужд език за целите на писмената комуникация и бизнес кореспонденцията в туризма;

- Да изгражда в себе си и да развива на разностранна лична лингвистична компетентност, позволяваща бърза ориентация в динамиката на лексикалния състав на съответния език в сферите на туристическата и бизнес терминологията.

- Да притежава способност самостоятелно да изработва и предлага управленски решения по отношение на ежедневните бизнес операции и дейности на устойчивото развитие на туризма, както и за прилагане на законодателството за здраве и безопасност при труд, социална сигурност и защита на потребителите в съответствие с концепцията за устойчиво развитие в дейността на организацията.

- Да е в състояние да избира и прилага принципите на бизнес етиката и съществуващото международно, европейско и национално законодателство и регулация в сферата на туризма в вътрешните правила и нормативни документи на туристическите организации;

- Да притежава способността да се интегрира в екип и да притежава капацитета да сформира и организира екипи от хора за работа в сферата на малкия и среден бизнес и за реализацията на иновативни проекти;

- Да притежава капацитета да отговаря по подходящ начин на потребностите на потребителите и да подбира подходящите начини за тяхното удовлетворение в съответствие с продуктите/услугите, предлагани от съответната организация/фирма;

Да притежава капацитета да координира работата на отделни служители/отдели/подразделения в съответната организация/фирма;

- Да подбира и използва подходящите методи за осъществяване на количествен и качествен анализ и да притежава капацитета за прилагане на съвременните методи за събиране и обработка на данни за нуждите на бизнес организациите и публичните институции в сферата на туризма;

- Да е състояние да предлага и подбира подходящи идеи за разработването на нови туристически продукти и/или отделни нови услуги и производствени технологии в сферата на туризма.

- Да може да провежда самостоятелно или в екип проучвания на туристическите пазари или на аудиториите от заинтересовани лица и потребителите в сферата на туризма.

4. ПРОФЕСИОНАЛНОТО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА СПЕЦИАЛИСТА

Студентите, завършили обучението си в магистърска програма „Иновации и предприемачество в туризма”, придобиват квалификация, която ги прави конкурентоспособни на трудовия пазар и им гарантира успешна професионална реализация. Успешна трудова кариера завършилите реализират и като корпоративен и/или иновационен мениджър, индустриален предприемач, консултант, технологичен посредник, държавен експерт в министерства, ведомства, областни и общински администрации, производствен директор и др. Получените знания и уменията, формирани по време на обучението, са надеждна основа и за планиране, организиране и управление на собствен/иновационен бизнес.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите магистърска програма „Иновации и предприемачество в туризма” получават специализирана подготовка, позволяваща им да работят по Азбучника на Националния класификатор на длъжностите и професиите (2022 и 2023 г.) като:

1120 / 7014 Заместник-директор, предприятие; 1120 / 7015 Заместник-ръководител, кооперативно предприятие; 1120 / 7016 Заместник-председател, управителен съвет / съвет на директорите, търговско дружество; 1120 / 7017 Заместник-изпълнителен директор; 1120 / 7018 Председател, управителен съвет / съвет на директорите/ на търговско дружество; 1120 / 7019 Председател, Надзорен съвет в търговско дружество; 1120 / 7020 Член, съвет на директорите; 1120 / 7021 Член, управителен съвет; 1120 / 7022 Прокурист /търговски управител/; 1120 / 7023 Управител; 1213 / 5046 Ръководител проект; 1344 / 6006 Социален предприемач, социални услуги; 1411 / 3001 Ръководител, отдел в хотел; 1411 / 3002 Управител, хотел; 1411 / 3003 Управител, мотел; 1411 / 3004 Управител, пансион; 1412 / 3001 Управител, заведение за обществено хранене; 1412 / 3002 Управител, павилион; 1412 / 3003 Управител, ресторант на самообслужване; 1412 / 3004 Управител, сладкарница/кафене; 1412 / 3005 Управител, бар; 1412 / 3006 Управител, ресторант; 1412 / 3007 Управител, стол; 1412 / 3008 Управител, приготвяне и доставяне на храна (кетъринг); 1412 / 3009 Ръководител, отдел в ресторант; 1412 / 3010 Гостилничар; 1412 / 3011 Съдържател, ресторант; 1431 / 3015 Управител, отдих; 1439 / 3001 Управител, заведение за обслужване на населението; 1439 / 3003 Управител, къмпинг; 1439 / 3004 Управител, туристическа агенция; 1439 / 3005 Управител, бюро за услуги; 1439 / 3006 Управител, хижа; 1439 / 6007 Ръководител, отдел в туристически агенции; 1439 / 3008 Ръководител, контактен център; 1439 / 3009 Ръководител, конферентен център; 1439 / 5012 Ръководител, база; 1439 / 3014 Хижар; 2421 / 6001 Експерт, стопанска дейност; 2421 / 6002 Експерт, бизнес развитие; 2421 / 6011 Организатор, стопански дейности; 2421 / 6007 Бизнес консултант; 2421 / 6008 Консултант по управление; 2421 / 6009 Анализатор, ефективност на търговската дейност; 2421 / 5027 Мениджър, проекти; 2421 / 5028 Експерт, продажби; 2422 / 5040 Младши експерт; 2422 / 6041 Главен експерт; 2422 / 6046 Старши експерт; 2422 / 6084 Експерт, стопанско управление; 2422 / 5089 Изследовател; 2431 / 6001 Анализатор, проучване на пазари; 2431 / 6002 Експерт, маркетинг; 4221 / 3001 Консултант, пътнически транспорт; 4221 / 3002 Организатор, пътнически транспорт; 4221 / 3003 Организатор, пътувания; 4221 / 5004 Специалист, туризъм; 4221 / 2005 Служител, издаване на пътнически билети; 4221 / 2006 Служител, информация за пътувания; 4221 / 2007 Служител, пътническа агенция/бюро; 4221 / 2008 Служител, резервации; 4221 / 2009 Служител, гише за регистрация на пътници и багажи; 4224 / 2001 Рецепционист, хотел; 4224 / 3002 Администратор, хотел;

Квалификационната характеристика на специалността "Иновации и предприемачество в туризма" за образователно-квалификационна степен "Магистър" с професионална квалификация "Магистър по иновации и предприемачество в туризма" е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС "Магистър", "Бакалавър", "Специалист" и с Правилниците на ЮЗУ "Неофит Рилски".

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 3.9. ТУРИЗЪМ
СПЕЦИАЛНОСТ: ТУРИЗЪМ
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: МАГИСТЪР
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ТУРИЗМА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: МАГИСТЪР ПО ИНОВАЦИИ И
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ТУРИЗМА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: РЕДОВНА И ЗАДОЧНА

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Туроператорска и агентска дейност 2. Конюнктура в туристическата индустрия 3. Туризм на балкански регион 4. Системи за качество в туризма 5. Избираема дисциплина 6. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 3.0 3.0	1. Конкуренция и конкурентоспособност на туристическия продукт 2. Рекреационен туризм 3. Консервационна природозащита 4. Избираема дисциплина 5. Избираема дисциплина	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
1. Фестивален туризм 2. Пиар в туризма 3. Екскурзоводска дейност и туристическа анимация 4. Туристическа инфраструктура 5. Маршрути за културен туризм	3.0 3.0 3.0 3.0 3.0	1. Международни туристически организации и партньорства 2. Дигитален маркетинг 3. Религиозен туризм 4. Познателен туризм 5. Етноложки туризм 6. Винен туризм	6.0 6.0 6.0 6.0 6.0 6.0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
1. Предприемачество в туристическия сектор 2. Управление на маркетинга в туризма 3. Управление на иновациите в туризма 4. Управление на човешките ресурси и организационно поведение 5. Избираема дисциплина 6. Избираема дисциплина	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0 5.0	1. Стартъпи в туризма 2. Финансиране на предприемачески инициативи в туризма 3. Избираема дисциплина 4. Избираема дисциплина Държавен изпит или защита на дипломна работа	4.0 3.0 4.0 4.0 15.0
Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)		Избираеми дисциплини (студентите избират две дисциплини)	
1. Ситуационен анализ (разработване на практически проект) 2. Разработване на туристически продукт (разработване на практически проект) 3. Проектиране на предприемачески екосистеми (разработване на практически проект) 4. Споделена икономика и туризм	5.0 5.0 5.0 5.0	1. Управление на веригите на доставките в туризма 2. Приложни маркетингови проучвания (разработване на практически проект) 3. Интелектуален капитал и интелектуална собственост в туризма 4. Дигитализация в туризма 5. Маркетинг в социалните медии	4.0 4.0 4.0 4.0 4.0
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 2 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 120 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ
Специалност: Иновации и предприемачество в туризма
ОКС «Магистър»

ТУРОПЕРАТОРСКА И АГЕНТСКА ДЕЙНОСТ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански Факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към изследване състоянието на туристическата индустрия, същността на туроператорския продукт и туристическата дестинация, дистрибуцията на продукта и транспортната дейност. Актуалността на проблематиката се определя от ключовото значение на дейността на туроператорските фирми на вътрешните и международния туристически пазари и трансформациите, които тя търпи в он-лайн пространството. Лекционният курс проследява теоретичните постановки, необходими за изясняване спецификата на туроператорската дейност и нейното практическо проявление. Специално внимание е отделено на присъщите ѝ пазарни особености и проявления. Целта на дисциплината е да запознае студентите с необходимите знания за организирането на туристически пътувания, за планиране предлагането на туристическите дестинации, както и за правното регламентиране на дейността на туристическите агенции. С оглед на нея са изведени и конкретни задачи, насочени към: Усвояване на знания за възникването и развитието на туроператорската и агентска дейност; Усвояване на знания за провеждане на проучвания и анализи; Усвояване на знания и придобиване на умения за разработване на туристически програми и договаряне на елементи на туристическия пакет.

Съдържание на учебната дисциплина:

Състояние и развитие на туристическата индустрия. Състояние и развитие на международния туристически пазар. Тенденции в развитието на българската туристическа индустрия. Структура на туроператорската дейност. Структура на туристическата агентска дейност. Маркетинг и операционализиране на туроператорската дейност. Детерминиране параметрите и характеристиките на пазара на туроператорска дейност. Структура на продукта на туроператорската фирма. Подготовка на брошура. Проучване на туристическа дестинация и формиране на туристически пакет. Подготовка на продуктовия микс. Реализация и дистрибуция на продукта. Дистрибуционни канали. Търговски структури в туризма. Варианти на доставка и продажба на туристически пакети. ОТА – новите лидери на туристическия пазар. Контакт с потребителите. Осигуряване на транспортното обслужване по туристически програми и пакети за групови и индивидуални туристи при: - Сухопътен транспорт; - Воден транспорт; - Въздушен транспорт; - Специализиран транспорт; Услуги, съпътстващи организирането и провеждането на туристическо пътуване. Разработване на идеен проект за туристическа агенция. Разработване на туристическа програма. Разработване на туристическа брошура.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНЮНКТУРА В ТУРИСТИЧЕСКАТА ИНДУСТРИЯ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е предназначен като специализирана информация за спецификата на конюнктурните изследвания и прогнози в туристическата индустрия в международен и национален аспект. Целта е студентите: (i) да придобият знания за мястото и ролята на конюнктурните изследвания и прогнози в международния туризъм; (ii) да осмислят функциите на конюнктурните проучвания в международния туризъм; (iii) да

познават конюнктурните прогнози и анализи като инструмент на управлението на производството в туристическата индустрия; (iv) да могат да прилагат методиката на конюнктурните изследвания и прогнози в международния туризъм; (v) да са запознати със специфичните трудности и слабости при съставянето на туристически конюнктурни прогнози. Целите и задачите е студентите да придобият базови знания и практически умения за конюнктурните изследвания и прогнози в туристическата индустрия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Особености и фактори, обуславящи конюнктурата на туристическия пазар. Място и роля на конюнктурните проучвания в туристическата индустрия. Функции на конюнктурните проучвания в международния туризъм. Конюнктурните прогнози като инструмент на управлението на производството в туристическата индустрия. Световните и регионални туристически борси – отражение на конюнктурата в туристическата индустрия. Изисквания към методиката за осъществяване на туристически конюнктурни анализи и прогнози. Специфични трудности и слабости при съставянето на туристически конюнктурни прогнози. Дългосрочно, краткосрочно и оперативно пазарно-ценово проучване и методика за съставяне на туристически конюнктурни прогнози. Методи за осъществяване на дългосрочни конюнктурни анализи и прогнози. Методика за осъществяване на краткосрочни конюнктурни анализи и прогнози. Методика за осъществяване на оперативно туристическо конюнктурно проучване. Система на информацията във туристическото конюнктурно проучване. Първични и вторични източници на информация за конюнктурната ситуация в туристическата индустрия. Планиране и организация на работата при провеждането на конюнктурни туристически проучвания. Водещи международни организации, осъществяващи туристически конюнктурни проучвания: Световната организация по туризъм, Световния съвет по пътуванията и туризма (Чикаго) и др. Водещи международни частни фирми и нестопански организации, специализирани в провеждането на конюнктурни проучвания.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИЗЪМ НА БАЛКАНСКИЯ РЕГИОН

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Настъпилите след 1989 г. промени в обществения и политически живот в България, дадоха нов тласък в развитието на туризма като стопански отрасъл. През цялото това време, особено през последните няколко години, особено много се засили обмена на туристи между страните от Балканския регион. Това е една трайна тенденция, която ще продължи и през следващите години. Познаването на природните и антропогенни туристически ресурси, демографските условия, инфраструктурата и т.н. на страните от региона е от изключително значение при подготовката на студентите от специалност “Туризъм”. В същото време, от чисто практически съображения, сме излезли в известна степен от географското понятие “Балкански страни”, като в него са попаднали и страни като Кипър и Словения, значителна част от Турция, която е също вън от региона. Последователно се разглеждат развитието на туризма в отделните страни и особеностите в териториалното разпределение на материалната база и някои от съществуващите проблеми. Прави се обстоен анализ на активния и пасивния международен туризъм, както и на вътрешния туризъм. Изясняват се и проблемите и задачите на курортно-туристическото райониране. Специално внимание се отделя на организацията и териториалните особености на морските, планинските и балнеолечебни курорти в тези страни, на културно–историческите комплекси и т.н.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни туристически региони в света и тяхната характеристика. Европейски туристически макрорегион. Американски туристически макрорегион. Африкански туристически макрорегион. Близкоизточен туристически макрорегион. Южноазиатски туристически макрорегион. Азиатско-Тихоокеански туристически макрорегион. География на видовете туризъм. Туризъм на Балканския регион: Словения. Туризъм на Балканския регион: Хърватска. Туризъм на Балканския регион: Босна и Херцеговина. Туризъм на Балканския регион: Сърбия. Туризъм на Балканския регион: Македония.

Туризм на Балканския регион: Косово. Туризм на Балканския регион: Албания. Туризм на Балканския регион: Гърция. Туризм на Балканския регион: Кипър. Туризм на Балканския регион: Турция. Туризм на Балканския регион: Румъния. Туризм на Балканския регион: България.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СИСТЕМИ ЗА КАЧЕСТВО В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към статуса на системите за качество и многообразието на връзки и отношения, присъщи на вътрешното съдържание на тези системи и взаимоотношенията им с други системи. Тя е важна част от подготовката на студентите от специалност "Туризм". Програмата включва дидактически обоснована система от понятия, категории, закони, принципи и концепции за управление на качеството, съставляващи комплекс от знания, които по своя предмет, методи и структура имат всички прерогативи на отделна научна дисциплина. Логиката на съвременното развитие на икономиката и опитът в обществената практика извеждат на преден план няколко основни теми. Те са включени в учебното съдържание на дисциплината като осем самостоятелни теми. В тях са намерили място научните знания за теоретико-методологическите проблеми на квалитологията, критериите и показателите за качеството, квалитетичната оценка, контролът и управлението на качеството на продукта. Целта на дисциплината е формирането на знания, на специални умения и навици за практическа дейност в областта на подобряването на качеството на туристическия продукт..

Съдържание на учебната дисциплина:

Управление на качеството на продукта. Еволюция на школите за управление. Подходи за управление на качеството. Стратегическо планиране и управление. Избор на модел на система. Икономически субекти. Международни стандарти. Модели за осигуряване на качеството. Функции, структура и елементи на системата. Вътрешни нормативни актове на системата. Наръчник за качество. Документирани процедури. Работни инструкции. Фирмени стандарти. Разработване, внедряване и одит на системата. Проектиране, внедряване и усъвършенстване на системата за управление на качеството. Разработване на проект на наръчник за качеството. Разработване на проекти на документирувани процедури. Разработване на проекти на работни инструкции. Разработване на проекти на фирмени стандарти. Проектиране и внедряване на интегрирани системи за качество.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФЕСТИВАЛЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът лекции представя специализирана информация за тенденциите в световната туристическа индустрия и по-специално – управлението на събития. Целта е студентите: (i) да придобият базови теоретически познания за същността на фестивалния туризъм; (ii) да познават основните видове фестивали и спецификите им; (iii) да познават етапите при процеса на планиране на фестивал. Целта е

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Вид на изпита: писмен

студентите да придобият базови знания и практически умения по преподавания материал с акцент върху планирането и провеждането на фестивали.

Съдържание на учебната дисциплина:

Събитен туризъм. История на фестивалите. Видове фестивали. Икономика на преживяванията. Управление на проекти. Фестивалът като проект. Етапи при планиране на фестивал. Избор на място и програма. Финансиране и управление на бюджета. Управление на пресонала. Маркетинг на фестивалните дейности. Фестивали и туроператорска дейност. Управление на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПИАР В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината е предназначена за студентите като специализирана информация за туристическото предлагане. Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за същността и значението на връзките с обществеността при предлагането на туристически продукти и услуги; (ii) да познават особеностите свързани с процеса на комуникация и различните методи на ПР; (iii) да могат да анализират имиджа на дадено туристическо предприятие и позиционирането на туристическите продукти и особеностите на марката; (iv) да осмислят особеностите свързани с фазите на жизнен цикъл и дизайна на туристическите продукти в контекста на ПР; (v) да овладеят съществени техники при провеждането на ПР кампании с цел изграждане на доверие към марката и привличане на интереса на потребителските аудитории. Целите и задачите е студентите да придобият ключови знания и практически умения по преподавания материал и най-вече възможностите за: въздействие върху потребителската оценка чрез ПР; изграждането на доверие, към туристическото предприятие, което от своя страна е предпоставка за успешна реализация; създаване на потребителска лоялност, както и създаване на обратна с цел повишаване на конкурентоспособността на туристическото предприятие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на ПР. Разликата между ПР и реклама. Видове ПР. Методи и похвати. Същност и особености на ПР кампаниите. Особености на марката и имиджа и методи за оценката им. ПР и концепция за марката. Задачи и цели на ПР. Корпоративен дизайн. ПР като функция на мениджмънта. ПР модели. Инструменти за стратегическа ПР оценка. Същност и особености на комуникационния процес. Изживяването в туризма и последиците за дизайна на туристическото предлагане в контекста на ПР кампанията. Драматургията на изживяванията в туризма – новите очаквания и потребности на съвременния турист и ПР кампаниите. Контрол на резултатите от ПР.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕКСКУРЗОВОДСКА ДЕЙНОСТ И ТУРИСТИЧЕСКА АНИМАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината има за цел да запознае аудиторията с основните съдържателни страни на теорията и практиката в сферата на екскурзоводството като много съществено и изключително актуално направление в технологията на съпътстващите дейности в туризма. Основание за въвеждането на учебната дисциплина са нарасналите претенции на ползвателите на туристическия продукт към качеството на екскурзоводската дейност, които все по-наложително е да излязат от сферата на аматьорството и да се превърнат в авторитетна професия на лица с висока образователна квалификация, работещи в сферата на туризма и съответстваща на изискванията на законовата уредба. „Екскурзоводска дейност и туристическа анимация“ е дисциплина, която е насочена към усвояване на основните теоретични постановки и апробирането им в реална среда. Тя цели да запознае студентите с възникването, развитието и същността на екскурзоводството, да изясни съдържанието на екскурзоводската дейност, нейното място в организацията на туристическото пътуване с обща цена, както и задълженията и отговорностите на екскурзовода като основен изпълнител на тази дейност; с основните и специфични методи за мотивиране и провеждане на екскурзия, както и методите и средствата за представяне на туристическите обекти; с методиката за изготвяне на проект за екскурзионна програма и примерни методически разработки.

Съдържание на учебната дисциплина:

Социална същност на екскурзоводското обслужване (екскурзоводството) и анимацията като видове труд в туризма. Екскурзоводството и анимацията в контекста на комуникациите. Съдържание на технологичния процес при екскурзоводското обслужване. Технология на екскурзоводското обслужване при туристически групи. Технология на екскурзоводското обслужване при индивидуалните туристи. Технология на екскурзоводското обслужване в зависимост от транспортното средство. Същност и значение на туристическата анимация. Поява и развитие на туристическата анимация. Социално-психологически предпоставки за предлагането на анимация при съвременния туризъм. Видове анимации. Задължителни компоненти на анимационната технология. Технологичен процес по функционални видове анимация. Технологичен процес по структурни видове анимация. Технология на анимацията в транспортни средства. Технология на анимацията в хотела и ресторанта.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

В лекционния курс се разглеждат същността, особеностите и значението на инфраструктурата в туризма. Студентите последователно се запознават с различните видове инфраструктура и инфраструктура в туризма съгласно вида туристическа дейност и съгласно вида туризъм. Целта на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните особености, фактори и възможности за развитие на туристическата инфраструктура, както и с принципите на териториално-устройственото планиране на туристическата материална база.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност, особености и значение на туристическата инфраструктура. Място на инфраструктурата в системата на туризма. Фактори, определящи развитието на туристическата инфраструктура – законодателни, политически, икономически, технологични, информационни и комуникационни, природни и екологични, демографски и социокултурни, психологически. Типология на туристическата инфра- и суперструктура – според обхвата и функционалната обособеност, според туристическите дейности и според вида туризъм. Хотелиерска инфра- и суперструктура – същност и особености. Основни видове хотелиерски заведения в България съгласно Наредбата за категоризация на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения. Ресторантьорска инфра- и суперструктура – същност и особености. Видове ресторантьорски заведения в България съгласно Закона за туризма и Наредбата за категоризация. Инфраструктура и суперструктура за туроператорска и агентска дейност. Наредба за изискванията за местоположението, пригодността и оборудването на помещението за

извършване на туроператорска и/или туристическа агентска дейност и за образованието, езиковата квалификация и стажа на персонала. Транспортна инфраструктура. Особенности на инфраструктурата на железопътния, автомобилния, водния, въздушния и специализиран туристически транспорт. Информационна, търговска и зелена инфраструктура. Видове инфраструктура за информационно обслужване на туристите. Специфика и видове на търговските обекти. Паркове и зелени площи. Инфраструктура и суперструктура за морски и планински туризъм. Същност и видове инфраструктура за морски и планински туризъм. Изисквания към инфраструктурата за развитие на морския и планински туризъм. Инфраструктура и суперструктура за специализирани видове туризъм. Специфични съоръжения и оборудване. Инфраструктура и суперструктура за лечебен и СПА туризъм. Балнеолечебен (медицъл СПА) център, СПА център и Уелнес център. Съоръжения и оборудване на центрите за лечебен и СПА туризъм. Инфраструктура и суперструктура за развлекателен и делови туризъм. Увеселителни и тематични паркове. Бизнес хотели, конгресни зали, бизнес и конгресни центрове. Инфраструктура и суперструктура за културен и екотуризъм. Обекти с историческа стойност, музеи, галерии, архитектурни обекти. Еко пътеки и наблюдателни площадки. Териториално-устройственото планиране на туристическата материална база. Фактори, определящи териториалното разположение на туристическата материална база – туристически ресурси, туристопотоци и социокултурна среда, екологични специфики на територията, развитие на други стопански отрасли, икономически фактори. Тенденции и перспективи за развитие на туристическата инфраструктура – количество, капацитет и пропускателна способност; качество; териториално разпределение; териториална структура; нови технологии и иновационни процеси.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МАРШРУТИ ЗА КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 1

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите със спецификите при създаването на културни маршрути, както и с основните стъпки, през които минава създаването на културен тур. Дисциплината е разделена на две части – културните пътища като предпоставка за устойчиво развитие на културен туризъм, и културните турове като пакетен туристически продукт. „Маршрути за културен туризъм“ е дисциплина, която следва да запознае студентите с основните стъпки, през които минава създаването на културен тур, както и възможностите, които културните пътища предоставят за развитието на културен туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Културни пътища, културни маршрути, културни турове – терминологични уточнения. Културните пътища на Европа. Културните коридори на Югоизточна Европа. Културни пътища и културни маршрути – добри практики. История и тенденции в развитието на културните турове. Видове културни турове. Алгоритъм при създаване на културни турове. Маркетинг на културни турове. Турове за специални интереси. Културни турове – добри практики. Споделена икономика и културни турове.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПРОДУКТ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към основните теми от теорията за конкурентоспособност и успешните практики на туризма. Преподаването ѝ е свързано с изясняване на основни терминологични понятия, свързани с конкурентоспособността в туризма и туристическите предприятия; с характеризирани на основните източници за осигуряване на тяхната конкурентоспособност и източниците на конкурентно предимство. Специално внимание се обръща на анализа и оценката на конкурентоспособността в туризма, възникването и реализацията на идеята за оценка на конкурентоспособността; на критериите и показателите за конкурентоспособност и методите за оценяване по отношение на нея. Студентите придобиват общотеоретични и специални знания за конкурентоспособността във връзка с осъществяването на туристически дейности. Целта на дисциплината е студентите да придобият знания, умения и навици да анализират конкурентната среда и познавайки успешните туристически практики на туризма да са подготвени теоретично да управляват ефективно всяка туристическа фирма. Курсът запознава студентите с основните аспекти на управлението на конкурентоспособността на туристическите предприятия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Конкуренция и конкурентоспособност. Критерии, показатели и методи за анализ и оценка на конкурентоспособността на туристическите дейности. Методика за анализ и оценка на конкурентоспособността на туристическите дейности. Особенности в анализа и оценката на конкурентоспособността на туристическите дейности за различните сектори на туризма и нейното обвързване с формирането на индивидуалната работна заплата. Критерии, показатели и методи за анализ и оценка на конкурентоспособността на туристически обекти. Методика за анализ и оценка за конкурентоспособността на туристически обекти. Особенности в анализа и оценката на конкурентоспособността в различни сектори на туризма. Критерии и показатели и методи за анализ и оценка на конкурентоспособността на продукти, използвани в туризма. Методика за анализ и оценка на конкурентоспособността на продукти, използвани в туризма. Управление на конкурентоспособността на предприятия от туристическата индустрия. Политика на предприятия от туристическата индустрия за осигуряване на тяхната конкурентоспособност. Правен режим на конкуренцията.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РЕКРЕАЦИОНЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите се запознават с мястото и ролята на природните и рекреационни ресурси в териториалната система на отбиха и туризма, с основните видове природни рекреационни ресурси и направление за класифицирането им, с основните принципи и приходи, а така също и методологическите и методически основи на изучаване на природните и рекреационни условия и ресурси в България. Разглеждат се и същността, особеностите и класификацията на антропогенните туристически ресурси, ролята им в съвременното географско разпределение на туризма, основните видове туризъм, свързани с антропогенните туристически ресурси, а така също и с тези на България. Целта на курса е да задоволи голямата потребност от знания за курортно-туристически (рекреационни) ресурси. Насочен е към обучението на студентите да действат активно в тази област. Същите ще получат необходимата информация за природните и антропогенните туристически ресурси, методите за оценка и подходите за най-рационалното им и ефективно използване и опазване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Същност и значение на рекреационния туризъм. Биоклиматология. Физични основи на медицинската климатология. Време и климат. Време и климатообразуващи фактори. Атмосферни процеси. Слънчева радиация. Физикогеографски условия. Физиологични основи на медицинската климатология. Методи за изучаване и оценка на климата и времето в курортите. Обща климатична характеристика на страната и нейното физиологично райониране. Влияние на метеорологичните фактори върху човешкия организъм. Антично действащ комплекс (слънчева радиация). Термично действащ комплекс. Аерохимично действащ комплекс. Аероелектро действащ комплекс. Влияние на различните климатогеографски зони върху физиологичните функции. Климатични особености на нашите планини и въздействието им върху човешкия организъм. Климатични зони неприсъщи за България. Използване на климата за лечебни и профилактични цели. Профилактични и лечебни процедури. Аеротерапия. Слънчеви бани. Организиране на рационална морепрофилактика в морските курорти. Същност на морепрофилактиката и организационното ѝ състояние. Някои биоклиматични изисквания на рационална морепрофилактика. Материално-техническа база на лечебния туризъм в курортните комплекси. Изисквания към съвременния балнеоклиматичен център. Лечебен плаж. Климатична база в планинските курорти. Профилактично оздравителна база в спортните комплекси. Морска балнеология. Химия на морската вода. Хидрохимични и физични особености на Черно море. Върху балнеологичните качества на морската вода, ползване на морепрофилактика и морелечение. Морско балнеолечение. Морски къпания. Топли морски бани. Газови топли морски бани. Алготерапия. Инхалации с морска вода. Пиене на морска вода. Луголечение. Пясъколечение. Калолечение. Физиологично действие на лечебната кал. Приложение на лечебната кал. Рапни бани. Балнеология и балнеолечение. Развитие на балнеологията и балнеолечението. Хидроложки основи на балнеологията. Същност и съставки на минералната вода. Теории за произхода на минералните води. Класификации на минералните води. Балнетехника на минералните води. Балнеолечението и неговата същност. Методи за използване на минералните води в България. Лечебни възможности на българските минерални води. Специализация на балнеологичните курорти. Екологичен (учебно-познавателен туризъм). Същност на екологичния туризъм. Някои предпоставки за развитие на екологичния туризъм в Р. България. Територии за екологичен туризъм в България. Защитени територии. Други природни територии. Управление на въздействието на туризма върху природната среда, в това число зонирание на рекреационните територии, виждането на природосъобразни форми на туризъм, екопътеки и т.н. Същност и особености на организацията на селския туризъм. Исторически преглед на развитие на селския туризъм в Западноевропейските страни, членки ЕО. Еволюция на търсенето на селския туристически продукт. Модели на туристическо поведение, влияние върху развитието на селския туризъм. Същност на понятието селски туризъм. Особенности на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на различни субекти на управление в сферата на организацията и управлението на селския туризъм. Ролята на общинските администрации при организацията и управлението на селския туризъм. Планинските курорти в България- състояние, проблеми, концепции.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

КОНСЕРВАЦИОННА ПРИРОДОЗАЩИТА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Биологичното разнообразие представлява сериозен ресурс за развитието на туризма. Опазването му стои в основата на реализацията на концепцията за устойчив туризъм. С особено значение в това отношение е системата от защитени територии. Това са територии, които се разглеждат като национално и общочовешко богатство и достойние и като специфична форма за опазване на природата, способстващи за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото. Наред с това опазването на биологичното разнообразие, както на видово ниво, така и на ниво местообитания е също от съществено значение за реализацията на концепцията за устойчив туризъм. Целта на учебната дисциплина е усвояване на основни знания за същността и значението на биологичното разнообразие като ресурс за развитието на туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Седмичен хорариум: 4л + 0сч

Вид на изпита: писмен

Възникване, състояние и развитие на проблема за опазване на биологичното разнообразие в Европа и другите континенти. Националните паркове – исторически корени и някои особености на устройството, стопанисването и опазването им. Природните паркове - организация на отдиха и защита на природата. Природните резервати – оазиси на дива и незасегната природа. Международно сътрудничество за опазване на биологичното разнообразие и защитените територии. Националните и природните паркове и резервати в България. Начало на организираното природозащитно движение в България и създаване на мрежата от защитени територии у нас. Съвременен състояние на мрежата от национални и природни паркове и резервати в България. Национална екологична мрежа в България. Защитени зони в България. Обявяване и промени в Защитените зони. Планове за управление и устройствени планове и проекти. Опазване на растителните, животински и гъбни видове. Общи положения. Защитени растителни и животински видове. Регулирано ползване на защитените растителни и животински видове. Забранени методи, уреди и средства за улавяне и убиване. Опазване на птици срещащи се в диво състояние. Планове за действие за растителни и животински видове. Опазване на растителните и животинските видове извън естествената им среда. Въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата. Търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна. Общи положения. Пренасяне през границата на Република България. Митнически надзор и контрол. Регистрация. Търговия на територията на Република България. Разпореждане със екземпляри отнети в полза на държавата. Опазване на вековни и забележителни дървета. Органи за контрол и управление на биологичното разнообразие. Принудителни административни мерки и административно-наказателни разпоредби.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МЕЖДУНАРОДНИ ТУРИСТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И ПАРТНЬОРСТВА

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански Факултет

Анотация:

Курсът е ориентиран към обучението на студентите, които желаят да се реализират в националните туристически администрации, браншовите организации и международните туристически организации като цяло. Целта е студентите: (i) да придобият теоретически знания и практическа информация за целите, функции и структурата на съществуващите международни туристически организации; (ii) да познават предимства и задълженията от членуването в съответните международни туристически организации на националните туристически администрации, браншовите туристически организации и отделните туристически предприятия; (iii) да могат да идентифицират политиките, провеждани от различните видове международни туристически организации; (iv) да познават и да могат да ползват основните видове информационни услуги и материали, предоставяни от международните туристически организации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на организациите. Държавни структури в туризма. Стопански структури в туризма. Нестопански структури в туризма. Туристически организации в България. Кадрово управление в туристическите сдружения. Комуникация с участниците в туристическите сдружения. Същност и видове международните туристически организации. Регионални туристически организации. Национални туристически организации. Локални туристически организации. Неправителствени туристически организации. Международни туристически организации в Европа. Международни туристически организации в Азия. Международни туристически организации в Южна Америка.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ДИГИТАЛЕН МАРКЕТИНГ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

В лекционния курс се разглеждат основните маркетингови инструменти в дигитална среда, разкрити са тяхната същност и конкретното им приложение в икономическата практика. Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са: получаване на знания за основите на дигиталния маркетинг и неговите основни аспекти за диференциране в онлайн среда; изработване на точна и достоверна представа за възможностите, които предлага дигиталния маркетинг за достъп до целевите аудитории. Целта на учебната дисциплина е да осигури фундаментални и специализирани знания в областта на дигиталния маркетинг, насърчаване на креативността и поощряване на иновативното мислене, с необходимата подготовка за справяне с предизвикателствата на технологичната среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дигитална трансформация на бизнеса. Изкуствен интелект и самообучаващите машини. Видове изкуствен интелект. Влияние на изкуствения интелект върху бизнес процесите. Потенциал и области на въздействие на изкуствения интелект върху маркетинга. Тенденции в приложението на изкуствения интелект. Ползата от ИИ за бизнеса. ИИ като част от маркетинга. Въведение в дигиталния маркетинг. Масов маркетинг и маркетингови стратегии. Определяне на мрежата от клиенти и идентифициране на клиентите. Инструменти за комуникация 1 към 1. Дигитален маркетингов микс. Продуктова политика в дигиталния маркетинг. Ценова политика. Дистрибутивна политика. Дигитални маркетингови комуникации. Същност на дигиталните маркетингови стратегии. Алгоритъм на дигиталната маркетингова стратегия. Ситуационен анализ. Целеполагане. Мястото на маркетинговите цели във фирмените бизнес цели. Дефиниране на стратегия в дигиталния маркетинг. Стратегическо маркетингово планиране в дигитална среда. SWOT анализ на дигиталния маркетинг. Маркетинг обкръжаваща среда в дигитални условия. Продажбена фуния. Анализ на дигиталната маркетингова среда. Анализ на микро и макро дигиталната маркетинг среда. Управление на бранда и брандинг стратегии. Основни елементи на бранда. Подходи при управление на бранда. Комуникация на бранда. Управление на дигитална кампания. Маркетингово проучване и анализиране в дигитална среда. Таргетиране. Създаване на съдържание. Имейл маркетинг. SEO и платена реклама. Уеб дизайн. Потребителско преживяване. Системи за управление на взаимоотношенията с клиентите. Дигитален маркетингов анализ. Измерване на резултатите. Оптимизация на търсачките в дигиталния маркетинг. Оптимизация на търсачките и платен дигитален маркетинг – предимства и недостатъци. Процес на оптимизация на страницата. Основни аспекти на SEO. Управление на платения дигитален маркетинг. Маркетинг на съдържанието. Социално споделяне. Избор на ключови думи. Управление на дигитална кампания. Изграждане на реклама и създаване на консистентност. Социалните мрежи като канал за предаване на рекламно съдържание. Създаване на ефективно дигитално преживяване. Подходи за създаване на ефективно потребителско преживяване. Планиране на дизайн и редизайн на уебсайт. Платформи за маркетинг на съдържанието. Потребителско поведение в дигитална среда. Същност на потребителското поведение в дигитална среда. eCRM. Създаване на потребителска ангажираност. Управление на жизнения цикъл на потребителя. Персонализирани продуктови предложения в дигиталния маркетинг. Таргетиран маркетинг. Ретаргетинг и представяне на впечатляващи реклами. Маркетинг в социалните медии. Процес на маркетинга в социалните мрежи. Създаване на собствено присъствие. Създаване на общности в социалните мрежи. Маркетинг комуникации във Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2**Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Туризмът в световен мащаб е предполага познаването на основните аспекти на културата в национален и международен план, с цел осъзнаване не непреходното общочовешко съдържание, интелектуален смисъл и ценностна система. Към широкия кръгзор и знания на всеки един специалист по туризъм неминуемо следва да присъства и познаването на религиозното културно наследство, както и други по-специфични аспекти на тяхното управление на религиозно-поклоннически места и мотиви. Разбрана в широк смисъл, религията неминуемо се обсяга от конкретни практики, част от които присъстват само в материалното културно наследство, а други съставляват част от нематериалното наследство представляват интересен антропогенен туристически ресурс. Предложената избираема дисциплина обхваща основни теми и се фокусира върху традиционните форми на религиозен туризъм (в контекста на източното православие), но същевременно включва и някои по-малко известни форми на религиозни практики от други религии.

Съдържание на учебната дисциплина:

Световно културно-историческо наследство, свързано с религията. Възникване на религиозния туризъм. Особенности на древните световни религии. Религията в средновековната европейско култура. Особенности на свещените места на Християнството от Античността, Европейското средновековие и европейския ренесанс. Особенности на светите места на Исляма. Особенности на свещените места на Индуизма и Будизма. Особенности на свещените места в България. Религиозни практики на предхристиянството в България. Манастирите в България. Манастири, поклонничество и съвременен религиозен туризъм. Притегателната сила на манастирите. Църковни празници и обичаи и тяхната роля за религиозния туризъм, свързан с православно християнство. Църковни празници и обичаи и тяхната роля за религиозния туризъм, свързан с други религии в България. Държавна политика и действаща нормативна уредба за културното наследство на обектите с религиозна културно-историческа стойност. Организация и управление на музейните институции в България с религиозна стойност. Светите обители – шедьоври на архитектурата и изкуството.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПОЗНАВАТЕЛЕН ТУРИЗЪМ**ECTS кредити: 6****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 2****Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански Факултет

Анотация:

Учебната дисциплина занимава студентите с основна функция на туризма, проявяваща се на фона на практикуването на различните форми и видове, а именно опознавателната и образователната. В началото на новото хилядолетие туризмът е индустрия с вековна история. Началото на пътуванията е в миналото – започва с пътуванията на древните хора, провокирани от необходимостта от храна, вода и подслон и съпроводени от натрупване на впечатления, знания и открития. В хода на времето движенията на хората постепенно се разграничават по своя характер, в зависимост от преследваните цели и мотивация. Познавателният елемент от съпътстващ, се налага като водещ за голяма част от пътуванията. На международния туристически пазар България се позиционира като страна, чието природно и културно богатство я правят изключително интересна и привлекателна туристическа дестинация. Затова и познаването на културните феномени, музейните мрежи и природни дадености и правилното им усвояване в туризма имат важно значение за бъдещата професионална реализация на студентите по туризъм. Целта на курса е да обогати знанията на студентите относно световното културно-историческото и природно наследство, както и да създаде у тях умения за интерпретиране на съществуващите дадености в разнообразни по своя характер туристически програми. Включването на дисциплината в учебния план е обосновано от ориентирането на професионалната подготовка на

Седмичен хорариум: 3л + 1су**Вид на изпита:** писмен

студентите към опознаване и използване на ресурсния потенциал за целите и нуждите на вътрешния и международен туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Световното културно-историческо наследство: явления, стилове, периоди. Наследство на Древността. Културното наследство на Средновековието. Културното наследство на Възраждането. Религии и философски концепции. Съвременни културни паметници. Световното природно и културно наследство. Международни организации и международни конвенции за защита на световното културно-историческо и природно наследство. Музеи и музейни мрежи. Възникване и историческо развитие на музеите. Музейното дело в България. Съвременно развитие на музеите. Световно известни музеи и галерии. Интепретация на природното и културно наследство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ЕТНОЛОЖКИ ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л + 1сy

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите със спецификите при създаването на културни маршрути, както и с основните стъпки, през които минава създаването на културен тур. Дисциплината е разделена на две части – културните пътища като предпоставка за устойчиво развитие на културен туризъм, и културните турове като пакетен туристически продукт. „Етнотуризъм“ е дисциплина, която следва да запознае студентите с възможностите, които елементите на традиционната народна култура предоставя за устойчиво развитие на дестинацията и за създаване на успешни туристически продукти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Ресурси за етнотуризъм. Заинтересовани страни в етнотуризма. Добри практики. Традиционно строителство. Добри практики. Традиционна кухня. Традиционни занаяти. Добри практики. Изследователски методи в етнотуризма. Добри практики.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ВИНЕН ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л + 1сy

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 2

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с основните характеристики на винения туризъм. Разглеждат се основните световни дестинации и добри практики. Обърнато е внимание на възможностите за развитие на този вид туризъм в България, като се отчитат както местните ресурси, така и световните тенденции в търсенето и предлагането. Дисциплината следва да запознае студентите с характеристиките на винения и кулинарния туризъм и ресурсите, които България разполага за развитието на тези видове туризъм.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дефиниция, история и последни тенденции във винения туризъм. Винопроизводството като културно наследство. Световни дестинации за винен туризъм. Основни видове вина. Местни сортове грозде в България. Лозаро-винарски райони в България. Дегустация на вино – основни принципи. Винени турове

– класификация и тенденции. Типология на винените туристи. Добри практики. Критични фактори за успех.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ТУРИСТИЧЕСКИЯ СЕКТОР

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът е създаден с цел да предостави на студентите и интересувашите се лица знания и умения за успешното стартиране и управление на туристически бизнес. Участниците ще се запознаят с ключовите аспекти на предприемаческата дейност в туризма и ще научат как да създадат иновативни продукти и услуги, които да отговарят на нуждите на съвременните туристи. Основната цел на курса е да развие предприемаческите умения на участниците и да ги подготви да успешно стартират и управляват свой собствен туристически бизнес. След завършването на курса, участниците трябва да бъдат способни да разработват иновативни и устойчиви туристически продукти, да провеждат пазарни анализи и да управляват различните аспекти на своя бизнес.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в предприемачеството в туризма: Ролята на предприемачите в туристическия сектор, възможности и предизвикателства. Генериране на идеи за бизнес: Техники за генериране на нови идеи за туристически продукти и услуги. Пазарен анализ и целева аудитория: Идентификация на целевата аудитория и провеждане на анализ на пазара. Бизнес планиране и стратегии: Създаване на бизнес план, определяне на стратегии за развитие и растеж. Финансово управление и бюджетирание: Основи на финансовото управление, бюджетирание и приходно-разходен анализ. Маркетинг и реклама: Развитие на маркетингови стратегии, дигитален маркетинг и реклама в туризма. Управление на качеството и обслужването на клиенти: Основи на обслужването на клиенти, управление на качеството и задоволството на клиентите. Иновации и креативност: Развитие на иновативни подходи и креативни решения в туристическия бизнес. Правни и регулаторни аспекти: Разбиране на правните и регулаторни изисквания за туристическия бизнес. Устойчиво предприемачество: Интегриране на устойчиви практики и отговорност в бизнес модела. Финансиране на стартъп: Разглеждане на различни източници на финансиране за стартъпи в туризма. Управление на рискове: Идентификация и управление на потенциални рискове за бизнеса. Туристически трендове и прогнозиране: Разглеждане на текущи тенденции и техники за прогнозиране на развитието на туристическия сектор. Етика и корпоративна отговорност: Разглеждане на етичните въпроси и отговорността на предприемачите в туризма. Презентация на бизнес и питчинг: Техники за ефективна презентация на бизнес и привличане на инвеститори.

Технология за обучение и оценяване

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА МАРКЕТИНГА В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Вид на изпита: писмен

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Лекционният курс по дисциплината е разработен като надграждащ курс в съответствие с общите цели на магистърската програма с фокус върху процесите на мениджмънта. В учебния план са предвидени общо 45 лекционни часа. Извънаудиторната заетост по учебната дисциплина е 105 часа, насочени към работа върху положения с практически характер и с цел подготовка за участие в дискусиите по отношение на възможностите за управление на маркетинга в контекста на новите управленски практики. Акцент се поставя върху както класически теоретични постановки (елементи на управлението, управленски и маркетингов цикъл на туристическото предприятие, вземане на управленски решения) така и някои по-конкретни специфични постановки от теорията на управление на маркетинга в специфични отрасли на туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в мениджмънт на маркетинга в туризма. Значение, развитие, перспективи и елементи на мениджмънт на маркетинга в туризма. Основни задачи в мениджмънта на туристическия маркетинг. Управленски и маркетингов цикъл на туристическото предприятие. Задачи и основи при вземане на решения в управленския цикъл на туристическата дейност. Приложение на вземането на решения в управленския цикъл на туристическите предприятия. Контрол в управленския цикъл. Информация и комуникация в управленския цикъл на туристическото предприятие. Управление на промените. Концепции, инструменти и процеси на управление на промяната и комуникация в процеса на промяна в туристическото предприятие. Туристическо поведение при промяна и лидерски задачи при промяна. Управление на възможностите и фактори за успех в управлението на промените в туристическата дейност. Инициране, проектиране и прилагане на процеси на промяна. Основи на управлението на конфликти: Модели за разрешаване на конфликти и модел на процеса на конфликтна дискусия. Профилирано управление на маркетинга чрез управление на нови комуникационни модели.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината предоставя изчерпателни познания от областта на иновациите в хотелска и ресторантърска дейност, но също и на ниво туристически дестинации в релацията *смайт хотел - смайт дестинация*. Тъй като привлекателността на всеки туристически продукт пряко зависи от иновативния му потенциал, то основната цел на дисциплината е да даде основни знания и разбирания за иновациите и конкурентоспособността. Допълнително, управлението на иновациите се свързва с предприемаческия потенциал на туристическото предприятие, затова друг основен фокус в дисциплината се поставя върху възможностите за предприемаческа дейност чрез иновации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в иновациите в туризма. Значение, развитие, перспективи и елементи на управлението на иновациите в туризма. Основни задачи в иновациите в контекста на конкурентоспособността на туристическите предприятия. Задачи и основни действия при въвеждане на иновации в туризма. Приложение на вземането на решения в управленския цикъл на туристическите предприятия чрез въвеждането на иновации. Маркетингане чрез иновации в туризма. Информация и комуникация в управлението на иновациите. Иновации и управление на промените. Концепции, инструменти и процеси на управление на иновациите в туристическото предприятие. Туристическо поведение при въвеждане на иновации. Управление на възможностите и фактори за успех чрез управление на иновациите в туристическата дейност. Инициране, проектиране и прилагане на процеси на промяна чрез иновации. Лидерство чрез туристически иновации.

Технология на обучение и оценяване

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при

осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И ОРГАНИЗАЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Студентите се запознават със съвременните теории, практически подходи и инструменти за управление на човешките ресурси. В процеса на обучение те получават информация за развитието на теоретичната мисъл за човешкия капитал и механизмите за пълноценно управление на човешките ресурси, за съвременното управление на човешките ресурси със стойност. В центъра на вниманието са четирите основни управленски практики, насочени към тежестта на кадри, изпълнението, труда и комуникациите в организацията. Специален акцент се поставя върху въпросите, свързани с мотивацията и мобилността на човешките ресурси, подбора и задържането на таланти и организационното поведение. Студентите научават за ролята на мениджърския състав при разработване и прилагане на системите за управление на човешките ресурси, както и за същността на отдел „Човешки ресурси“ в организацията. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят управленските практики, свързани с този изключителен ресурс на всяка организация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теорията за човешкия капитал и промяната в понятийния апарат. Същностни различия между „човешки ресурси“ и „персонал“; между „организация“, „фирма“ и „компания“. Разпознаваемост на туристическата организация и добри практики за управление на човешките ресурси в туризма и поддържане на изключително качество на предлаганите продукти и услуги. Структурни и съдържателни характеристики на организацията. Организационно поведение – компетентност, мотивация и удовлетвореност от труда. Съвременната практика „Управление на таланти“. Специфика на работата в екип. Сравнение на понятията „група“ и „екип“. Работа в група и работа в екип. Организиране, провеждане, цели и ползи от тимбилдинга. Добри практики за тимбилдинг. Управление на човешките ресурси със стойност. Условия за генериране на стойност в туристическата организацията. Необходимостта и ролята на специалистът по Човешки ресурси в организацията. Основни характеристики на заетите в туризма. Посоки на движение на хора в туристическата организация. Предпоставки за тежестта на персонала. Подбор на кадрите и откриване на таланти служители. Изграждане на компетентност и талант. Обучение и развитие на кадрите в туризма. Добри практики за обучение и развитие на новонасти служители в организацията. Идентифициране на таланти служители. Категории на служителите съгласно матрицата „Компетентност – Изпълнение“ (Laura Stack, 2010). Задържане на таланти служители. Развитие на теорията за изпълнението. Методики за оценка на работата. Основни стъпки за управление на изпълнението (D. Ulrich, W. Brockbank). Стандарти за работа – същност и видове. Необходимост от използване на стандарти за изпълнение. Значение на обратната връзка за изпълнението. Основни средства за получаване на обратна информация от служителите в организацията. Създаване на ефективна структура на труда. Модели за структуриране на труда. Фактори, влияещи върху избора на модел за структуриране на труда. Създаване на ефективно работещи длъжности. Условия за атрактивна длъжност. Техники за събиране на информация за справяне с работата на съответна длъжност в организацията. Техники за реструктуриране на работата. Реквизити на длъжностната характеристика. Подходи за управление на стреса. Форми и етапи за проявление на стреса. Най-честите причини за стрес на работното място. Същност и ефективност на комуникационния процес. Комуникационни модели на Шенън и Уивър и на Д. Берло. Принципи на бизнес комуникацията – The 7 C's. Организационна йерархия и комуникационни потоци в нея. Неформални комуникационни канали в организацията. Комуникационна стратегия – същност, специфика и връзка с бизнес стратегията на организацията. Писмени и устни форми на комуникация в управлението на човешките ресурси. Управление на организационния дизайн и социалната отговорност. Същност и специфика на интервюто. Видове интервю. Интервю с кандидати за работа. Интервю за оценка на работата на служител.

Технология на обучение и оценяване

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се

знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ (РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ПРОЕКТ)

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Основната цел на курса е студентите да изградят умения за изпълнение на практически проект (самостоятелно в малки групи) в обхвата на иновациите и предприемачеството като придобият умения за ситуационен анализ. Основната задача е да се развият способности за анализ in-situ, а също и свързани с тях социални умения, да се прилагат прийоми за работа в екип и да се работи с методите на събиране, обобщаване и анализиране на информация и чрез прилагане на методи на планиране, мониторинг, комуникация, координация, бюджетиране и т.н.). В зависимост от практическия проект или интегративния казус се развиват умения за ситуативен анализ на бизнес казус, намиране и предлагане на икономически отговорни решения, ситуативен анализ при управление на риска, ситуативен анализ за межкултурна интеракция, ситуативен анализ на организационна и социална компетентност, компетентност за управление на бюджета и не последно място анализ за управление на проекти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основи на ситуационния анализ. Ситуационен анализ на иновативни решения в туризма. Анализ на качествените и количествените данни. Ситуационен анализ чрез избор на иновативен дизайн на проучванията. Анализ чрез видове въпроси. Анализ на иновативна и предприемаческа дейност чрез събиране, обработка и оценка на данни. Анализ чрез онлайн въпросник. Ситуационен анализ на предприемаческа дейност в туризма. Анализ чрез събиране и оценяване на данни. Анализ чрез статистически процедури за оценка. Анализ на предприемачеството и иновациите в туризма чрез контент-анализ. Ситуационен анализ на добри иновативни практики в масовия туризъм. Ситуационен анализ на добри иновативни практики в специализирани форма на туризма – собствено проучване. Презентиране и защитаване на практическия проект.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

РАЗРАБОТВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТ (РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ПРОЕКТ)

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към запознаване на студентите с теоретични и практико-приложни въпроси във връзка с разработването на устойчиви и конкурентноспособни туристически продукти. Преподаването ѝ е свързано с разглеждането на дефинициите да туристически продукт, туристически ресурси и въобще елементи, имащи отношение към процеса на разработване на туристически предложения. Знанието се позиционира на две функционални нива, а именно – на ниво дестинация, както и на ниво предприемачи. Внимание се отделя още на процеса на планиране и маркетинг, с акцент върху иновациите. Курсът като цяло, обхваща теоретични рамки, практически казуси и практически дейности, за да предостави на студентите необходимите знания и умения във връзка с овладяването на процеса на разработване на туристически продукт. Целта на дисциплината е поставена върху преподаването и усвояването на знания за създаване на туристически продукт, който отговаря на потребностите на пазара и в същото време е устойчив.

Съдържание на учебната дисциплина:

Разработване на туристически продукти. Въведение. Определяне на туристическите ресурси с туристически потенциал. Препоръки за разработване на продукти в дестинации. Разработване на продукти. Насовки за дребния бизнес. Конкурентно предимство. Определяне на конкурентите. Сегментиране на пазара. Пазарните проучвания като инструмент за вземане на пазарни решения. Необходими пазарни данни за разработване на туристически продукт. Заинтересовани страни в управлението на продукта. Деференциация на продуктите. Проект: Иновациите в управлението – анализ на целесъобразността. Изготвяне на бюджет и анализ на равновесието между приходи и разходи. Проект: Ролята на рекламната кампания за успеха на продукта. Проект: Проучване на добри практики за устойчиви модели за туризъм – предлагане и потребление на туристически продукти.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

**ПРОЕКТИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ЕКОСИСТЕМИ
(РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ПРОЕКТ)****ECTS кредити: 5****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 3****Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Учебната дисциплина е ориентирана към запознаване на студентите с основни елементи на т.нар. „етично предприемачество“ (Taylor & Walley, 2003), за да насочи тяхното внимание към възможностите за създаване и управление на устойчиви и иновативни предприемачески инициативи. Преподаването ѝ е свързано с изясняване на основни концептуални постановки, свързани с дефиницията и компонентите на предприемаческите екосистеми, значението на устойчивото предприемачество в развитието на екосистемите, ключовите заинтересовани страни и техните роли в екосистемата за туризъм и др. Специално внимание се обръща на регулаторните предизвикателства и възможности в устойчивите екосистеми. Курсът като цяло, обхваща теоретични рамки, практически казуси и практически дейности, за да предостави на студентите необходимите знания и умения, за да допринесат за развитието на устойчиви предприемачески екосистеми. Целта на дисциплината е поставена на изследване пресечната точка на предприемачеството, устойчивостта и развитието на екосистемите като предпоставка за постигане на ефективни и ефикасни резултати при развитието на туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Устойчивост в предприемачеството. Разбиране на устойчивото развитие и неговото значение за предприемачеството. Тройна крайна сметка: хора, планета и печалба. Устойчиви бизнес модели и практики в туризма. Въведение в предприемаческите екосистеми. Дефиниция и компоненти на предприемаческите екосистеми. Значението на устойчивото предприемачество в развитието на екосистемите. Ключови заинтересовани страни и техните роли в екосистемата за туризъм. Екосистемни градивни елементи. Идентифициране и картографиране на елементи на екосистемата. Достъп до капитал и механизми за финансиране за устойчиви начинания. Инфраструктура и организации за подпомагане на предприемачите. Политически и регулаторни рамки. Правителствени инициативи и политики за подкрепа на устойчивото предприемачество. Правни съображения за устойчиви начинания. Регулаторни предизвикателства и възможности в устойчивите екосистеми. Измерване на социално и екологично въздействие. Метрики за измерване на социално и екологично въздействие. Инструменти и рамки за оценка на въздействието. Включване на измерване на въздействието при вземането на бизнес решения. Сътрудничество и развитие на мрежата. Изграждане на мрежи за сътрудничество в рамките на предприемачески екосистеми. Ангажиране със заинтересованите страни и насърчаване на партньорства. Използване на ресурси и споделяне на знания за устойчиво предприемачество. Устойчиво предприемаческо мислене. Развитие на предприемаческо мислене с фокус върху устойчивостта. Идентифициране на възможности за устойчиви начинания. Иновации и креативност за водени от устойчивостта туристически бизнеси. Казуси от успешни устойчиви екосистеми. Анализирани на примери от реалния свят за устойчиви предприемачески екосистеми. Разглеждане на стратегиите и факторите, допринасящи за техния успех. Научени поуки и най-добри практики за репликация в туризма. Предприемачески екосистеми в специфични контексти. Проучване на уникални предизвикателства и

възможности в различни региони или сектори. Глобални перспективи за устойчиви предприемачески екосистеми (в туризма). Културни, социални и икономически съображения в развитието на екосистемите. Създаване и прилагане на стратегии за устойчиви екосистеми. Разработване на устойчива стратегия за предприемаческа екосистема. Планиране и изпълнение на действие. Мониторинг и оценка на напредъка в развитието на екосистемата.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СПОДЕЛЕНА ИКОНОМИКА И ТУРИЗЪМ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 3л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 3

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Споделената икономика преживява бързо развитие и се интегрира във все по-големи сфери, включително туризма. Изучаването на дисциплината е от съществено значение за студентите, които се интересуват от туризма и са на път да влязат в индустрията. Учебният курс се фокусира върху взаимодействието между съвременната споделена икономика и сектора на туризма. Курсът разглежда влиянието на технологичните иновации и онлайн платформите върху начина, по който се пътува и изживява туризмът, както и възможностите и предизвикателствата, свързани с този процес. Целта на курса е да предостави студентите със знания и аналитични умения за разбиране на споделената икономика в контекста на туризма. Курсът се стреми да разкрие как технологичните платформи, като AirBnB, Uber и други, променят динамиките на туризма и какви са възможностите за предприемачество и иновации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в споделената икономика и нейната роля в туризма. Исторически и контекстуален преглед на развитието на споделената икономика. Влиянието на споделената икономика върху туристическата индустрия: тенденции и предизвикателства. Технологични платформи и техните роли в процеса на пътуване и изживяване на туризма. AirbnB и въздействието му върху настаняването и пазара на туристически услуги. Споделен транспорт и мобилност: Uber, Lyft и нови модели за пътуване. Онлайн платформи за туристически екскурзии, развлечения и специализирани преживявания. Ресторантьорство в споделената икономика: Food delivery платформи и гурме преживявания. Споделената икономика и устойчивият туризъм: възможности за опазване на околната среда и културното наследство. Технологични иновации в маркетинга на туризма: виртуална реалност, допълнена реалност и социални медии. Развиване на нови туристически продукти и услуги чрез споделената икономика. Ролята на социалните мрежи и онлайн рецензиите върху избора на туристически дестинации и преживявания. Етични предизвикателства и рискове в споделената икономика и туризма. Влияние на споделената икономика върху традиционните бизнес модели в туризма. Бъдещето на споделената икономика и възможностите за иновации в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

СТАРТЪПИ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 4л + 0су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

В лекционния курс се разглежда теоретичното и практическото приложение на целия процес на създаване на стартап от идея. По време на лекционния курс се стимулира креативността и аналитичната мисъл на студентите при създаване на откриване на нови идеи, нови продукти, нови услуги, как да се изгради проект на предприемачески бизнес, като проектът на всеки се подлага на критичен анализ и от неговите колеги. Предвидени са дискусии по актуални теми, за които студентите да представят своята гледна точка по разглежданите казуси. Предвижда се всеки един студент да разработи курсов проект/задача по предварително зададена тема. Целта на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните знания, умения и със серия от инструменти и методи, които помагат да се вземе една идея и да се осъществи, по начин, по който може да се поддържа бизнесът или организацията, която я доставя. Този курс, има за цел да запознае студентите с цялостния процес по изграждане на бизнес или организация около идеята, която са разработили по време обучението си.

Съдържание на учебната дисциплина:

От идеята до стартиране на стартапа. Личностни черти на стартап предприемачите. Бизнес модели – класически, съвременни, приложими при стартапите. Начини на финансиране. Бизнес план – разработване и презентирание. Оценка на риска при стартапите. Продукт - Потребителски истории и Критерии за приемане, от изграждането на продукта до намирането на първите клиенти. Маркетинг и продажби. Дигиталната еволюцията на системите за онлайн резервации. Локални, регионални и глобални резервационни системи в туризма. Фирмена култура. Дизайн мислене, Lean Startup и Agile: Каква е разликата? Предприемачески екосистеми и комплексност при стартапите. Анализирание и спецификация на IT и бизнес изисквания. Моделиране на бизнес процесите. Скалиране и елвиране на стартапа. Как действа социалното предприемачество при стартапите. Етична рамка за устойчиво общество в ерата на дигитализацията и изкуствения интелект: възможности, рискове, принципи и препоръки. Киберсигурността в сферите на гостоприемството и туризма: подход, основан на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ФИНАНСИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ИНИЦИАТИВИ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

Студентите се запознават с основите на фирмените финанси в туризма. В процеса на обучение те получават информация за капиталовата структура на туристическото предприятие, годишния финансов отчет, баланса и отчета за приходи и разходи. Обучаващите се придобиват важни умения за анализ на финансовото състояние на предприятието, управление на приходите и разходите, бюджетиране и отчитане, управление на оборотните средства. Курсът е съобразен с предвидения хорариум и позволява да се усвоят управленските практики, свързани с вземане на инвестиционни решения, планиране и прогнозиране в туристическото предприятие. Дисциплината добавя стойност за студентите, предоставяйки им солиден базисен минимум от финансови знания и умения, необходими за реализирането на „умни“ предприемачески инициативи. Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият знания и умения по преподаваната материя и да изградят ясна визия за управлението на фирмените финанси в туризма. Те се запознават със съвременните практики на управление на приходите и разходите в туристическите предприятия и развиват умения да анализират и оценяват финансовото състояние на предприятията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение във финансите на туристическите предприятия. Финансов мениджмънт и предприемачество в сферата на гостоприемството. Капитал на туристическото предприятие. Капиталова структура на предприятието. Годишен финансов отчет на туристическото предприятие. Баланс на предприятието. Активи, пасиви и собствен капитал. Отчет за приходите и разходите. Анализ на финансовото състояние на предприятието. Печалба и рентабилност. Коефициенти, използващи оперативни мерки. Управление на разходите. Схеми за класификация на основните разходи. Качествени и бихейвиористични фактори в управленските решения. Анализ „разходи-обем-печалба“. Марж на приноса. Анализ на рентабилността. Бюджетиране и отчитане. Разходи, приходи, печалба и инвестиционен план. Гъвкаво бюджетиране,

дисперсионен анализ и бенчмаркинг. Ценообразуване – фактори и методи. Управление на парите в брой. Управление на вземания. Управление на инвентара. Управление на задълженията. Управление на оборотните средства. Инвестиционни решения. Счетоводна норма на възвръщаемост. Нетна настояща стойност. Вътрешна норма на възвръщаемост. Финансов анализ в туристическото предприятие. Показатели за рентабилност. Показатели за ефективност. Показатели за ликвидност. Показатели за финансова автономност. Показатели за събиране на вземанията и погасяване на задълженията. Показатели за динамика. Показатели за структура. Прогнозиране и планиране в туристическото предприятие

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВЕРИГИТЕ НА ДОСТАВКИТЕ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината е избираема учебна дисциплина и е конципирана като уводен курс, който обяснява методите, използвани в бързо развиващата се област управление на веригата на доставки в туризма. Основната цел се свежда до няколко акцента: (i) придобиване на теоретични знания и практическа информация за същността на веригата на доставките; (ii) познаване на основните характеристики при управлението на веригата на доставките на макро ниво (туристическа дестинация); (iii) познаване на особеностите на управлението на веригата на доставките на микро ниво (туристическо предприятие). Тъй като дигитализацията на икономиката и ефектите от пандемията също оказаха съществено значение върху областта на управлението на веригата за доставки и покупките, то студентите се въвеждат в теоретико-приложния апарат на същността на управление на веригата на доставките и значението на този вид мениджърска дейност в туристическия бранш.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и характеристика на управлението на доставките в туристическата индустрия. Международни, национални и европейски особености в управлението на доставките в туризма. Цели на управлението на доставките в туризма. Връзки на управлението на доставките с логистиката в туризма. Ролята за прогнозирането при управлението на доставките. Планиране и контрол на логистичните дейности и на информационните потоци на макро и микро ниво. Управление на доставките и управление на операциите. Управление на доставките в контекста на маркетинговата организационна теория. Управление на доставките и информационни системи за стратегическо управление. Ефективност на управление на доставките чрез оптимизиране на процесите на снабдяване, производство и доставка. Координиране, интегриране и контролиране на продуктовете, информационните и финансовите потоци в туристическото предприятие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ПРИЛОЖНИ МАРКЕТИНГОВИ ПРОУЧВАНИЯ (РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИ ПРОЕКТ)

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Дисциплината има силен практически фокус и акцентира върху провеждането на маркетингови проучвания в туризма. Цели да развие разбиране на основните методи и стъпки при емпирично изследване, включително анализ и представяне на резултатите. Целта на дисциплината е да се придобият провеждане на маркетингово проучване в сферата на туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в маркетинговите проучвания в туризма: Основни понятия, роля и значение на маркетинговите проучвания за туристическия бизнес. Дизайн на проучването: Планиране на маркетингови проучвания, определяне на цели и избор на подходящи методи и техники. Събиране на данни: Избор на методи за събиране на данни - анкети, интервюта, наблюдения и други. Анализ на данните: Обработка и интерпретация на събраните данни, използвайки статистически инструменти и софтуер. Сегментация на пазара и целева аудитория: Идентификация на потребностите на различни сегменти от пазара и определяне на целевата аудитория. Прилагане на различни методи и техники за анализ на туристическия пазар - SWOT анализ, PESTEL анализ, конкурентен анализ и др. Определяне на конкурентни предимства: Изследване на конкурентната обстановка и определяне на конкурентните предимства на туристическите продукти и услуги. Потребителски поведения и предпочитания: Изучаване на поведението на туристите, техните мотивации и предпочитания. Маркетингови сегменти и тенденции: Анализ на различни маркетингови сегменти и текущите тенденции в туристическата индустрия. Интернет и социални медии в маркетинговите проучвания: Използване на онлайн платформи и социални мрежи за събиране на данни и анализ на туристическия пазар. Пазарна позиция и брендиране: Анализ на пазарната позиция на туристически марки и разработване на стратегии за брендиране. Маркетингови комуникации и реклама: Оценка на ефективността на маркетинговите комуникации и рекламни кампании. Клиентско удовлетворение и лоялност: Измерване на клиентското удовлетворение и разработване на стратегии за увеличаване на клиентската лоялност. Прогнозиране на тенденции и промени: Използване на маркетингови проучвания за прогнозиране на бъдещи тенденции и адаптиране на стратегиите. Етика и отговорност в маркетинговите проучвания: Разглеждане на етичните аспекти на събирането и използването на данни в маркетинговите проучвания.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ИНТЕЛЕКТУАЛЕН КАПИТАЛ И ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ В ТУРИЗМА**ECTS кредити: 4****Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит**Семестър: 4****Методическо ръководство:**

Катедра Туризъм

Стопански факултет

Анотация:

С професионализацията на икономическите сектори в туризма, интелектуалният капитал се утвърждава като сравнително нова и устойчива концепция. Лекционният курс цели да представи интелектуалния капитал като безценен сбор от всички нематериални активи на туристическото предприятие, които една организация може да превърне в капитал от знания с добавена стойност. На вниманието на студентите се представя взаимовръзката между този нов вид схващане, поставено на фона на новите възможности за развитие и постигане на конкурентно предимство в туризма. Също така студентите се запознават с преимуществата на интелектуалния капитал, свързани с интелектуалната собственост в туризма. В курса се дискутира точно тази добавената стойност в нейния широк и тесен смисъл. Участието в решаването на различни по характер казуси дават възможност на студентите да познават в детайл интелектуалния капитал и конкурентните стратегии в туристическата индустрия като цяло, а и в частност. По този начин те придобиват профилирани знания и умения за идентифициране естеството на връзката между интелектуалния капитал и интелектуалната собственост в туристическата дейност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и основни схващания за Интелектуалния капитал (IC). Същност и характеристика на интелектуалния капитал в туристическата дейност. Структурен капитал в туризма – стойност на процесите. Структурен капитал в туризма – стойност на технологиите. Капитал на взаимоотношенията в туризма. Стойност на мрежите от взаимоотношенията в туризма. Измерване на интелектуалния капитал.

Създаване на отчетност за интелектуалния капитал. Човешки капитал – стойността на уменията. Управление на знанието в туризма. Управление на знанието чрез интелектуална собственост в туризма. Същност и роля на интелектуална собственост в туризма. Концепцията за интелектуалната собственост чрез концепция за контрол. Концепция, ориентирана към интелектуалната собственост в туризма. Взаимовръзка между интелектуалния капитал и интелектуалната собственост в туризма. Добри практики на интелектуалната собственост в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

ДИГИТАЛИЗАЦИЯ В ТУРИЗМА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

В лекционния курс се разглежда теоретичното и практическото приложение на дигиталните инструменти за сферата на туризма. По време на лекционния курс се стимулира креативността и аналитичната мисъл на студентите при запознаването им с теоретични и практични приложения на съвременните дигитални приложения в управлението и оперативните дейности на организациите, фирмите и компаниите в туризма. Предвидени са дискусии по актуални теми, за които студентите да представят своята гледна точка по разглежданите казуси. Целта на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните знания, умения и със серия от инструменти и методи, които помагат при имплементирането на съвременните ИКТ в цялостното туристическо предлагане. Този курс, има за цел да запознае студентите с основните знания и умения за организация и управление на процесите, при развитие на туристическата дейност в ерата на дигитализацията и при изследването и анализирането на явленията и процесите в туризма.

Съдържание на учебната дисциплина:

Индустрия 4.0 и туризъм 4.0. Дигитализацията на обществото като фактор за промяна на потребителските предпочитания в туризма. Теоретични дискурси на дигитализацията туризъм. Елементи на Индустрия 4.0, приложими в сферата на туризма. Големи информационни масиви и облачни технологии – Big Data. Интернет на нещата (IoT). Геймификация. Изкуствен интелект (AI). Приложения на виртуалната и адаптивната реалност. Науката за данните. Дигиталната еволюцията на системите за онлайн резервации. Локални, регионални и глобални резервационни системи в туризма. Дигитални туристи. Дигитални медии. Маркетинг 4.0. Анализиране и спецификация на IT и бизнес изисквания. Онлайн канали за дистрибуция и управление. Етична рамка за устойчиво общество в ерата на дигитализацията и изкуствения интелект: възможности, рискове, принципи и препоръки. Киберсигурността в сферите на гостоприемството и туризма: подход, основан на риска.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.

МАРКЕТИНГ В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л + 1су

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: 4

Методическо ръководство:

Катедра Туризм

Стопански факултет

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите със същността и характеристиката на маркетинга в социалните медии - социалните мрежи, микроблоговете, видео сайтовете, блоговете и сайтовете за социален букмарк. Доброто познаване и използване на социалните медии е час от новите правила в туристическия маркетинг. Студентите ще се сдобият със знания за това как чрез социалните медии могат да постигнат висок трафик към фирмения си сайт, да създадат интерес към марката си, да съберат обратна информация от клиентите си, да използват маркетингова стратегия, с която да достигат директно до купувачите си и да създадат своя собствен медиен бранд. Целите са студентите да придобият базови знания, ключови компетентности и практически умения по преподавания материал и най-вече за конкретните стъпки в света на маркетинга на социалните медии, където съвременният човек прекарва голяма част от свободното си време. Фокусът е поставен върху усвояване на устойчиви маркетинг модели и предприемаческо мислене, поведение и качества, способстващи реализацията на успешни маркетинг проекти в социалните медии на туристическата сфера.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на маркетинга в социалните медии. Видове социални медии. Стратегическия маркетинг и социалните медии. Методологически въпроси. Характеристиката на маркетинга в социалните медии - социални мрежи. Характеристиката на маркетинга в социалните медии - микроблогове. Характеристиката на маркетинга в социалните медии - видео сайтовете. Характеристиката на маркетинга в социалните медии - блогове и сайтове за социален букмарк. Инструменти за наблюдение в социалните медии (Hootsuite, Keyhole, и Sprout Social). Общностите по съдържание (Content Communities). Грижа за клиента чрез социалните медии. Анализ на правната рамка за страната/региона. Увеличаване на механизмите за отзиви в туризма.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Дисциплината завършва с изпит. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове.